

Patnáctý zápis

4.7. sobota

Další TRAMTARADÁÁ dnešní den je náš dvoustý na cestě.

Po páté budíček, venku čtyři stupně, moc jsme se nevyspali, jiné místočko než pod dráty elektrického vedení k mání nebylo a pak že elektrosmog není škodlivý.

Do Etoši, která dnes byla na pořadu dne, jsme dorazili s rozbřeskem, zaplatili jsme symbolický vstup (desetinový oproti parkům v Keni, nebo v Zambii, či Tanzanii) a vyrazili prozkoumat tuhle 360km dlouhou solnou pánev širokou 60km. Naše první cesta vedla do „strašidelného“ lesa, který se nám moc nezdál strašidelný,

ale jmenoval se tak. Pak jsme pomalu po napajedlech a odpočívadlech, popojížděli na druhou stranu parku, kudy jsme chtěli vystoupit. Pozorovali jsme u napajedel zvířata, projížděli po solné pánvy a užívali si prostoru skoro dokonalé placky se slaným povlakem.

Celá Etoša byla zaplněná německými turisty. Trochu nervozity v nás vybuzovalo neustále vystupování těchto turistů z auta a pobíhání všude kolem. Krajina dost zpustošená slonama, suchá, všude kolem stojaté seno. Krajina a solná pánev určitě stála za návštěvu, ale množství zvířat se rovnalo množství turistů, což bralo Etoše dost z její prestiže. Terka dlouhé minuty pozorovala své oblíbené zvíře, tedy Oryxe

Pak se zas objevilo mé oblíbené zvíře a pozorovali jsme slečnu Kudu

Kolem napajedel a cest běhali splašený pakoně,

Sprinbuka, který je schopen vyskočit až tři metry vysoko a deset metrů daleko a tak snadno utéct predátorovi. Při výskoku vypadá sprinbuk jako by visel jen tak v prostoru natažený na provázku.

Před západem vyjíždíme z parku, hledáme místočko na spaní za křovím u vedlejší silnice. Jdu hned do postele, mám horečku a nějaký zanět bymbase. Večer nás objevuje majitel pozemku na kterém stojíme, ale vše ok, jen chtěl zjistit kdo tu je, že je afrika plná zlých a špatných lidí, že musí být opatrný a my by jsme měli být taky. Mě teď mimo mého pind'oura nezajímalo nic, obložil sem ho tachyonama, a ostatníma léčivýma kamenama a šel spát.

5.7. neděle

Ještě před rozbřeskem jsme po snídani vyrazili do těžařského města Tsumeb, tam jsme dorazili před osmou. A čekali do devíti než otevrou místní museum nejen s těžařskou historií ale i s expozicí místních minerálů, které se nikde jinde na světě netěží.

V devět hodin šestnáct minut Terka zjistila, že muzeum má v neděli zavřeno. Projeli jsme malé městečko kterému vévodí těžařská věž a našli Bekáč. Otevřela nám postarší černoška v chlupatém kožichu který měla až na zem, mluvila pomalu a když chodila spíš to vypadalo že se nad zemí vznáší, proto asi měla tak dlouhý kožich, aby tím okolí příliš nešokovala. Vypadala až posvátně. Bekáč byl čistý a milý a docela prázdný, tedy až na jednu rodinu s Francie co měla tak jedenáct členů, ale naštěstí přijela až večer. Do večera jsem pracoval na deníčku, na fotkách a na svém bymbasu který už pomalu byl vyléčen, čemuž napovídala i horečka co po dohodě odešla.

6.7. pondělí

Po dopoledním navaření brambor v Bekáči, jsme vyrazili ke čtyřista kilometrů vzdálenému největšímu meteoritu na světě. Cesta převážně asfalt, nebo dobrá praška, všude kolem na namibijské poměry docela zeleno a sem tam kopečkovato, kolem dost farem či obhospodřovaných polí.

Před návštěvou meteoritu jsme svojí mysl zaneřádili množstvím domněnek, které předpokládaly že půjde o obrovský meteorit nabitý obrovskou energií třeba stejně silnou jako má meteorit v Mecce. Meteorit byl sice velký, ale jinak byl smutný a docela našťvaný.

Po obědku jsme se vydali směr Botswana po B8, stále ploty, ale pořád vše zelenější a zelenější, po dlouhé době vidíme vysoké vzrostlé stromy jen tak kolem silnice. V pozdním odpoledni projíždíme veterinární branou, takový veterinární hraniční přechod, proti zavlečení nemoci dobytka z jedné strany plotu na druhou, vyčistili jsme si boty na rohožce, nechali si umýt desinfekcí gumy a jeli jsme dál. Projetí branou bylo jako vjetí do jiné země. Najednou spousta lidí, spousta chatrčí všude kolem, ženy jdoucí po silnici s kanistrami na hlavách, všude pobíhají děti, dobytek, oslové prostě jako jiná země než Namibie. Zmizely i ploty, místo nich se urodily vesničky, opravdu velké stromy, lesíky. Utábořili jsme se kousek od silnice.

Největším potěšením dne byla opět moc milá, veselá sms od našeho milého dopisovatele Jardy B. Tímto ho zdravíme.

Jsmo s Terkou oba docela podrážděný, i přes to že bymbas vykazuje všechny známky uzdravenosti, cítíme se unavení, vyčerpaní, něčím vysosávání. Na zítřejší den vyhlašujeme půst.

Večerní diskuze proč naše těla jsou tak unavená a vyčerpaná, jedna z odpovědí byla, že nemají dostatek denního světla, možná to zní podivně, ale už jsme na cestě dvěstě dní, a dvěstě dní sluníčko

zapadá kolem šesté večer a vychází rovněž kolem šesté, prostě cestujeme tak, že cestujem pořád v zimě, za pár týdnů se bude tady na jižní polokouli opět natahovat den a my pomalu opět pojedeme tam kde se bude zkracovat. Takže tento den v ČR se stmívá před devátou, tady u nás už po páté je tma jako v pytli.

Noční psaní dopisu Ondrovi lesníkovi a dávání dohromady konstruktivní a důležité připomínky k vyladění auta na stejnou cestu, jsem do toho zapálenej skoro stejně jako bych měl vyrážet na cestu já.

7.7. úterý

Ráno pokračujeme po půstové snídani, nesnídání po B8 stále směr Botswana. Asfaltka lemuje nekonečné vesnice plné chatrčí, chýší a plotů z roští. Kolem cesty se vyrojila kupa bosích i nebosích mávajících domorodců. 20km před hranicí tankování (dostal jsem od Terky pochvalu, opět jsem se dostal pod deset litrů na sto kilometrů) potom návštěva Popa vodopádů. Byly jsme trochu zmatený, ale až později jsme přišli na to že vodopády vlastně nejsou vodopády, ale spíš takovými peřejemi, či peřejíčky.

Nicméně tato atrakce neatrakce byla na dost fregventované silnici z Botswany, takže sem přijížděli každou minutou nová a nová auta s vodopádodychtivcema. Popíjeli jsme vodu, což byl náš oběd a pozorovali nejdřív překvapené turisty co krouť hlavou a říkají tohle že jsou vodopády? A někdy rozčilující se a vyhrožující že si nechají vrátit peníze, že to je podvod jak hrom. Bylo to veselé.

Odpoledne jsme dorazili na hranice, Namibijská strana prošla hladce, odjíždíme z Namibie

Botswanská strana tak hladká nebyla, vše se zaseklo na našem větším počtu pasů, víza jsme totiž měli v jedněch a výstupní razítka z Namibie v druhých a dle místních předpisů nesmí nikoho pustit do země kdo nemá výstupní razítko z Namibie a platné vizum, potřebujeli ho. Po váhání, poradách a obtelefonování raději orazítkovali všechny naše pasy. A slavnostně jsme vjeli do Botswany. Pár kilometrů za hranicema jsme vybrali peníze z ATM, něco nakoupili a vyrazili k Tsodilo hills, které se pyšní zápisem do UNESCO se svými nejzachovalejšími skalními malbami a jejich opravdu rozsáhlým množstvím.

Zakempli jsme to v lese u silnice, byli jsme opravdu unavení a povídali jsme si o tom že by jsme potřebovali „dovolenou“ tedy pár dnů nerušených, dodělajících pár restů, relaxujících, odpočívajících. Dohodli jsme se že do dvou týdnů najdeme nějaké vhodné místo a zadovolenkujeme.

8.7. středa

Ráno jsme vyrazili k Tsodilo hills, tedy ke skalním malbám, rozházených různě na třech posvátných kopcích, z nichž jeden se jmenoval muž, další žena, a nejmenší dítě, maličké kopečky opodál byly prý nemanželské děti. Celé místo bylo protkané legandami o bozích, o tradicích a o záhadnu.

Příjezd do tohoto komplexu trochu zaskřípal u vstupu, když se nás špatně anglicky mluvících čechů, zeptal špatně anglicky mluvící správce parku na to jestli máme rezervaci. My jí pochopitelně neměli, věděli jsme že Botswana je tímto nemila vyhlášená, jakýkoli vstup, do jakékoli rezervace musí být předem rezervován, z pravidla ve větším městě pár desítek kilometrů před hlavní branou, možná proto aby celý výlet neinformovaným turistům zpestřili. Nakonec jsme se s vrátným nějak dohodli, spíše nám „nabídl“ že můžeme rezervaci učinit přímo u něj na bráně. Vyplnili jsme dlouhý dotazník. Ještě více mile nás překvapilo že se neplatí žádné vstupné, že v areálu se nachází dobře vybavený kemp a kempování je zadarmo! Tak takhle se tvoří budoucnost, jsme si říkali, včera jsme vyslali silnou a čistou myšlenku že chceme pěkné a levné místo na párdenní „dovolenou“ a je to tady.

Po příjezdu do pěkného kempíku jsme vybrali místočko, zaparkovali, prohlédli si místní muzeum, přijmuli nabídku jednoho místního průvodce z místní komunity křováka jménem „mlasknutí“ a tlas to

bylo jeho jméno. Postarší menší, hubený chlapík v červené čepici s námi vyrazil na desetikilometrovou procházku po všech zajímavých a těžko nalezitelných malbách.

(asi nejznámější i když né příliš umělecky vydařené skalní malby zpodobňující rituální tanec šamanů, kteří jsou v tranzu, čemuž i napovídá jejich erekce (výklad našeho průvodce))

Celou cestu nás zásobyl množstvím hystorek jak se tu žilo, co k čemu sloužilo, jaký obřad souvisel s jakou skalní malbou a tak. V poobědovém čase jsme dorazili po náročném treku bez ztráty hvězdičky do prázdného kempu.

Dohodli jsme se že zde zůstaneme minimalně pět dnů a že jeden den bude minimálně nicnedělací nebo jen čtecí. Neměli jsme moc jídla, tak jsem sepsal jídelníček na týden dopředu.

Terka pak běhala po kempu a fotila vevery, já dopisoval deník, vařil a relaxoval. Měli jsme radost z toho jak se to vše vyvrbylo a najívně si mysleli že nás nic z téhle idilky nevytrhne. Do noci jsme seděli u ohně, povídali si a užívali si to všechno, ticho, obloha z miliardou hvězd. Po tom co nás přemohla únava zalezli jsme do postýlek a tím začla jedna z našich rušných nocí.

Ani nevím za jak dlouho mě probudilo, kývání auta ze strany na stranu, nejdříve sem si myslel že fouká vítr, nebo se mi to jen zdá, ale ozívali se při tom houpání i divné zvuky. Odhrnul sem záclonku a viděl kolem Jahůdky několik bejků jak jí lížou. Po denním ježdění v Etoše a jejich solných pánevích byla celá Jahůdka od zhora dolů potřísněna solí, která viditelně místnímu dobytku chutnala. Obul sem se, do jedné ruky vzal baterku do druhé nějaký klacek a po vzoru místních pasáčků sem odehnal dobytek od auta. Vítězně sem vlezl opět do postele, ale dobytčí touha po soly byla silná, lízači byli zpět. Opět sem vyběhl a stádečko šesti bejků zaháněl asi tři sta metrů daleko (Terka- bylo to dost veselé vidět po lese kmitající dlouhé hubené nožičky, nad kterými je mávající světélko před kterým je stádo dobytek běžící sem tam). Tahle scéna se opakovala asi pětkrát. Nakonec sem rezignoval, konstatoval že dobytek nemá vlastně takovou sílu v jazyku a lízání a že vlastně Jahůdce se taková masáž může líbit.

Asi za hodinu či za dvě se Jahůdka kymácela ze strany na stranu opravdu silně, Terka mě vzbudila vyplašeně, ani sem neotevřel oči a říkám jí, jen je nech lízat, ať si zalízaj. „ta blbá kráva ale má hlavu šprajclou u kola“ křičela Terka. Vyskočil sem z auta a čučel na krávu z hlavou mezi kolem a blatníkem.

Vzal sem foťák protože jednak tomu by asi nikdo neuvěřil kor ten po kom budu chtít náhradu za zničený blatník.

Šel sem pomalu k bejkovi a okoukával situaci, trochu se vztekal a úměrně jeho vzteku se deformoval i blatník. Začal sem přemýšlet co udělat, zvednout auto heverem a zvětšit díru mezi kolem a blatníkem, vytočit ještě víc kolo... pak sem ho jen „nahnal“ k větší díře, on s těma rohama nějak zalomcoval a byl venku. Uf. Stáli jsme u Jahůdky a radili se co a jak, otrávený znechucený a plný obav aby krávy, nebo bejci neprovedli něco horšího, má připomínka že po tomhle traumatickém zážitku asi už nepřijdou byla zcestná, během několika minut našeho povídání byla Jahůdka obstoupena. Tentokrát sem začal pobíhat po kempu bez krav a bejků, nanosil sem k Jahůdce lavičky rozmístěné po kempu, klacky a chroští a naskládal je tak aby se nedostaly dobře k Jahůdce, sem tam sem vyběhl a stádo lízačů rozehnal. Trochu v křeči a stále budící jsme přečkali noc.

9.7. čtvrtek

Ráno nás opět probudilo pohupování Jahůdkou, naštěstí to byli jen dva bejci co se mydlili aby vybojovali nejlepší místo na lízání. Ráno začla po kempu s klackem běhat Terka, alespoň tím trochu ze sebe dostala to moře vzteku. Tak to nám pěkně začíná ten „dovolenkový“ týden. Ale Jahůdka byla dokonale naleštěná olízaná. Čí auto může pyšně tvrdit že ho celou noc lízala skupinka nadrženejch bejků?

(dobře rozeznatelná olízaná a neolízaná část Jahůdky)

Po snídani jsme šli za managerem areálu, značně nabroušení a rozrušení. Vše mu ukázali a domáhali se náhrady. Mladý a vzdělaný kluk s dredy nám situaci klidně vysvětlil, že ty krávy nejsou majetkem parku a že patří místní komunitě a díky špatnému plotu sem dobytek občas utíká. Na znamení toho že nás neposílá do a že nám chce pomoc, sepsal oficiální zprávu, s kterou tuto záležitost můžeme řešit na místech které nám doporučil.

Zbytek dopoledne jsem se učil klempířskému řemeslu a vyklepal blatník do docela dokonalé podoby. Po rekonstrukci blatníku jsem se vydal do lesa hledat něco z čeho by se dala postavit ohrada kolem Jahůdky co by odolala nájezdům lízačů.

V pozdním odpoledni bylo vše dokonáno a nechápaví dva bejci šli obhlédnout mou ohradu.

Večer nám zpestřil příjezd dvou cestovatelů američanů. Ale nebyli to obyčejní američané. Sice přijelo jen jedno terénní auto s přívěsem. S ubýhajícím časem jsme poznali že statná černoška je najatá kuchařka, jeden štíhlý mladík je pomocník a pokojská v jednom a pak tu byl řidič s ochrankou v jednom. Během několika hodin vedle naší ohrádky vznikl velký oheň z grilem, stolem na vaření, stolem na mytí nádobý, opodál velký stan 5x5 metrů pro dva američany, vybavením stanu byla opravdu veliká plazmová televize, noční stolky a dvě pořádné postele, kolem stanu pětimetrový pás koberce, před stanem dvě přenosná umyvadla na mytí rukou, i když tak sto metrů odsud byla docela pěkná nová umývárna se sprchou a teplou vodou, další „stavení“ byla jídelna, takový altánek 4x4 metry s velkým stolem tak pro šest až osm lidí u kterého naši dva sousedé večeřeli a zastrčení u ohně baštil zbytek posádky auta. Opodál vyrostl menší stan pro kuchařku a vedle něho větší stan pro řidiče a pomocníka. Takže tito dva výletníci zabrali čtvrtinu kempu tedy prostor o velikosti 20x20 metrů. No byla to zajímavá podívaná, trochu jsme si připadali jako afričani co nevěřičně pozorovali nás, při večeři, nebo při její přípravě.

Večerní oheň, povídání si a psychická příprava na noční nájezdy lízačů.

10.7. pátek

Ohrada odolala až do ranních hodin!!! Ani jeden lízanec!

Večerní přemaštěné a překořeněné špagety zatočili s našimi bříšky a ranní sprcha se stala nutností. Vedle auta stále plápolá ohýnek na kterém si vaříme čaj a vše nasvědčuje tomu že právě dnešní den bude věnovaný odpočinku. Odpoledne jsem začal číst jednu z knih které sebou vezeme. Terka vařila, četla, šila uklízela. Já četl ráno, odpoledne, večer i v noci. Jako vždy když mě nějaký příběh chytne. Před spaním krátká meditačka a spát. Lízači se neobjevili.

11.7. sobota

Ráno jsem ještě před rozbřeskem vyskočil a vrhl jsme se na zbytek knihy. Kniha dočtena. A jako vždy když dočtu nějakou „hlubší“ duchovnější literaturu, jakobych tím o větší či menší stupínek mého duchovního růstu vystoupil výš. Bylo tomu rovněž i teď. Příval informací a všeho z knihy jako by mě

vtrhly do jiné reality, nebo naopak mě vytrhly ze snu do pravé reality vnímání všeho. Jakobych vše začal vnímat v širších souvislostech, jakoby vše kolem mě byl tak propracovaný systém který vlastně byl jedním jediným organismem kterým sem byl středem. Šel jsem na toaletu a prožíval každou vteřinu, každý krok se zdál být nekonečně dlouhou dobou, než se samotné chodidlo dotklo země a mohlo ucítit všechno na čem spočívá, jakoby rozeznalo každičkou věc s toho zhluku kamínků, lístečků, písku a všeho. Jakoby všechny ty rozkvetlé stromy byly ještě více rozkvetlejší než předcházející den, jakoby všechny začali víc vonět, vnímal sem to nepřeborné množství ptáků a nevnímal je jako hluk všech naráz, ale vnímal sem je každého zvlášť. Z dálky ke mě přicházelo cinkání zvonců co měli na krku někteří lízači a vše dohromady se to zdálo být jako dokonalý celek, i ten vánek který sem cítil na pažích a na tváři jako by mě připomínal jemnost vzduchu a té miliardy částic co všude kolem poletuje a ukazoval mi že vlastně vše je semnou dokonale propojené. Cítil sem že to vše co vidím, co cítím, co vnímám sem vlastně já, protože to vše je mou součástí. Zbytek dne jsem si užíval všeobjímající lásku toho všeho, užíval sem si té neskutečné síly TADY a TEĎ. Užíval jsem si ty návaly štěstí z toho že jsem. To co bylo za mnou (minulost) mě připadalo uplně titěrné oproti tomu co zrovna je TEĎ, protože vlastně není žádné předtím ani potom, je jen teď, teď a tady, užíval jsme si to své teď a tady a byl nesmírně šťastný a láska mnou prostupovala ještě víc když sem si uvědomil to že jsem tu s někým koho hrozně moc miluju a kdo miluje mě i když přesně nevím kde jsme. Ano jsme vedle Jahůdky v křesle. Ale kde? Ano jsme u ohně v kempu v Tshodiho hills. Ano, ale kde? No v Botswaně v Africe! Ano, ale kde? No na planetě zemi, co se točí kdesi ve vesmíru v mléčné dráze! Ano, ale kde jsme??? No přeci tady, TADY A TEĎ, nic jiného neexistuje, jen TADY A TEĎ! Jeden z duchovně výstředních dnů skončil ani nevím jak

12.7. neděle

Opět uvolněný den. Do hlavy mi dobývá ještě to mnoho silných moudr z dočtené knihy. Ve vzduchu lítá jakási podrážděnost, úzkost, tlak. Večer Terka pláče a poprvé na naší cestě konstatuje že se jí stýská, svým způsobem souhlasím, užíváme si melancholickou náladu. Několik dnů odpočívání na jednom místě nám asi nesvědčí.

13.7. pondělí

Dnes jsme vstávali pozdě a jak známe naše těla, přespalost se většinou projeví v podrážděnosti, protivnosti, nevrlosti, netrpělivosti a morousnosti. Odpoledne příprava auta, poté hádka s Terkou, „tichá domácnost“ (bezpochyb odraz naší přespalosti). Jinak celý den nic, až na příjezd dvou aut z půjčovny plných Němců, kteří se pohrdavě a opovrženě koukali na naší ohradu.

Po večerní sprše a meditaci zahánění bejka kterému se povedlo nějak se dostat přes oboru. Večer jsem ještě několikrát vyběhl a zpevňoval oboru.

14.7. úterý

Ráno jsme z naší ohrady vyjeli k 400kilometrů vzdálenému Mounu, takovou „turistickou“ základnou před vstupem do všech místních významných parků, které pokrývají vlastně celé severovýchodní území Botswany. 400kilometrová cesta do Mounu byla dost monotónní, asfaltka, vedle ní dvacetimetrový posekaný pás suché trávy a za ním střídavě větší či menší porosty, stromy. Provoz na silnici na bodu nula, ať už auta tak i lidi. Jediným zpestřením této cesty bylo projíždění veterinární kontrolou a absolování očisty bot a gum.

Maun – takové normální menší ošuntělé městečko kde není nic zajímavého, dokoupili jsme nezbytné potraviny, vše o čtvrtinu dražší než v JARu (kilo sýra 200kč, kilo rajčat 40kč, těstoviny 0,5kg 30kč) dokoupili jsme i naftu (spotřeba tentokrát pod devět litrů), vybrali jsme další peníze z ATM a svištěli jsme dál k národnímu parku. S Terkou stále pokračuje celodenní bobřík, navazující na včerejší „přestřelku“. Terku navíc bolí břicho, já sem roztěkaný a nevrdlý, při řízení se snažím celý den dostat do přítomného okamžiku, ale myšlenky lítají všude možně a do hlavy přichází nespočetné množství informací a mysl né a né se sklidnit. Kempujeme asi dvacet kilometrů před branama do parku. Večeři jsem opět udělal na ohni, Terka žvýká k večeři suchý chléb, né za trest, ale díky svému vzpouzejícímu břichu.

15.7. středa

V noci mě několikrát vzbudil šramot a hluk. Přeci jen spíme jen několik kilometrů od parku kde žije asi nejvíce zvířat v celé Africe. Všude kolem bylo dost polámaných stromů od slonů i jejich výkaly, i když pár měsíců staré. Tak sem jen doufal zda nepříjdou na průzkum. Vstávačka před pátou, ranní topinka a vyrážíme. Nejprve nás zkratka dovedla k rozvodněné řece. Ano věděli jsme že je hodně vody (řeka Okavango letos zažívala největší záplavy za několik desítek let) a že se budeme muset v parku sem tam brodit, ale touhle zkratkou viditelně nejelo auto měsíc ,možná déle, proto jsme jeli zpět na „hlavní“ tach k vstupní bráně a po prašné, děravé cestě jsme se pomalu sunuli k bráně do národního parku Moremi.

Po náročném dokodrcání nám hlídač na bráně řekl že jsme se měli zarezervovat a vstup zaplatit v Maunu. Ani rozumné dohadování ani rozzuřené hádání situaci nevyřešilo. Proto jsme ještě víc podrážděně jeli zpět do Mounu, vzáleného 100km aby jsme koupili vstupenku. Ano věděli jsme že to tak v Botswaně chodí, ale nějak nám to prostě náš milý průvodce vysvětlil jinak než byl real, prostě bylo to tak a nedalo se s tím nic dělat. Celou dobu co jsme se s hlídačem dohadovali přicházeli turisté, zapisovali se do knihy a vjížděli do parku, bez toho aniž by někomu ukazovali nějakou vstupenku, povolení či rezervaci. No udělali jsme „chybu“ že jsme se ptali kde se platí vstup, jinak jsme se mohli zapsat jako ostatní a pádit, takhle jsme pádili zpět do Maunu. Po očku jsme sledovali jak se i další a další auta vrací pro vstupenky. V Maunu u správců parku sídlící v obytné maríngotce, jsme koupili vstup a jednu noc v kempu s názvem třetí most,nebo čtvrtý, teď nevím. Chtěli jsme do parku vstoupit brzy ráno, takže jsme si koupili vstup až na zítra.

Den jsme si zkrátali v městském parku, kde žily i žirafy, prasata, antilopy zebry a ještě mnoooooo dalších zvířat. Kouzlem tohoto parku nebylo to že vstup je zdarma, ale to že se tam můžete samy procházet a užívat si to napětí a nervozitu s chozením mezi divou zvěří. Pozorovali jsme zvířata a opět nás bezesporu nejvíce uchvátili antilopy,

při vyplašení se rozeběhli na všechny strny maximální rychlostí, do křoví, do vysoké trávy, prostě kamkoli kam se dalo, ale bez jakéhokoli zvuku, jakoby se těm velkým stéblům trávy vyhýbali, proplétaly se vletu tím křovím a zlehka ho prostoupili.

Tichá domácnost po krůčkách odchází, neodchází však terčina bolest břicha, musí každou hodku vyprazdňovat svá zanešená střívka. K večeru přijíždíme na místo kde jsme se ráno probudili. Rozdělávám oheň, dělám Terce čaj, Terka leží, odpočívá, já prozkoumávám okolí, kdy asi naposledy v okolí byli sloni a jestli náhodou tady někde nemá nějaká šelma hnízdečko.

16.7. čtvrtek

Opět vstávání před pátou, navíc do zimy, což není vůbec nic milého pro mé rozmazlené tělo. Po stejné hrbolaté cestě jsme dojeli na tu samou bránu do Moremi a ten samý hlídač, bez jakéhokoli ukázání čehokoli jsme se jako ostatní zapsali do „příjezdní“ knihy bez předložení čehokoli, a frčeli do útrob parku, no už vím jak to tu chodí.

Park opravdu několik desítek let ponechán osudu, bez jakéhokoli zásahu lidské ruky, tedy až na to množství vyježděných cest. Prvních několik desítek kilometrů lemovaly zničené a suché porosty, připadalo to tam spíše jako ve zpuštěné části jeseníků, kde navíc řádila vichřice.

První zvíře co jsme viděli v parku, oblíbenou antilopu, nám dala zcela jasně najevo, že turisty tu nikdo nemá rád a že na nikoho nikdo není zvědavý.

Asi hodinu jsme se kouleli a překulovali přes výmoly na polničky která tu vedla parkem, nic kolem neviděli než antilopy, někdy i nevyplazující jazyk. Pak až najednou terčino citoslovce vzrušení a údivu a její kymácející se vztyčený prst kupředu, byl předzvěstí něčeho mimořádného. Terčino hýkání se stupňovalo a já ostřil do dálky. Souběžně s mým zaostřením se přeměnili Terčiny citoslovce ve více srozumitelné „LevLevLev Lev Lev Lev úúúúú Lev íííí íííí íííí lev levííí“

Vzrušující pozorovat toto impozantní dvěstě kilové zvíře jak kráčí k nám a i když jsme byli bezpečně zavření a zamčení v autě, pokora aucta k tomuto zvířeti byla velká.

Pozorovali jsme ho a „nehlušně“ jeli za ním v závěsu, štrádoval si to po cestě. Nehluště vlastně bylo nad naše síly, všechny ty uvolněné plechy a plíšky na Jahůdce, všechny ty věci na střeše vydávaly i při pětikilometrové rychlosti hluk co by nepřeslechl ani kilometr vzdálený důchodce sledující v TV fotbalový zápas. Lva ovšem naše drnění nijak neznervozňovalo, buď už byl starý a hluchý, na to nevypadal, nebo byl provozu v jeho revíru přiviklý. Lev se pak svalil a jen tak oddychoval. Přáli jsme si aby byl hladový a chtělo se mu lovit. Hodně jsme si to přáli. A když je přání dostatečně silné, lehce se realizuje samo, to víme, a taky že jo. Od lva jsme byli vzdáleni tak padesát metrů, lev ležel vedle křoví, za ním byla opět jen suchá tráva a po dvaceti metrech tam pokračovala cesta po které jsme přijeli. A na téhle cestě, asi dvacet metrů od ležícího lva zastavilo bílé terénní auto z nějaké půjčovny. V klídku z něj vyskočili dva němečtí turisté, udělali pár kroků k ležícímu lvu, kterého rozhodně nemohli vidět a začali močit. Rychle jsme si moc a moc přáli aby se naše přání, vidět lva při lovu nezhmotnilo. Zmatkovali jsme, nevěděli co dělat. Sledovali jsme lva jak zpozorněl a z boku se převalil do polohy z které může rychle vystartovat, i když je známo že lvy jsou jedni z nejlínějších zvířat a že většinou žerou co jim lvíce uloví a že samy neloví, nikde nebylo ale psáno že tenhle nechce lovit bílé sladké, lidské maso. Chtěl sem začít troubyt, ale klakson nám už měsíc nefunguje, chtěl sem rychle nastartovat a vyrazit k autu, ale to bych mohl lva vydráždit ještě víc a vše urychlit. Naštěstí německé močové měchýře nebyly tak plné a zrovna když lev pomalu plíživě vstával, začali schovávat němci své nářadíčko do poklopců a vracet se do auta. Bílé auto se pomalu blížilo k našemu a my dál pozorovali lva jak došel na pomočené místo, které hned značkuje po svém. Bílé auto zastavilo vedle nás a koukalo kam koukáme, poté srulovali okénko a ptali se jestli jsme neviděli lva, připadalo mě to jako v blbé komedii, člověk kterého málem snědl lev se mě teď ptá zda jsem neviděl lva, ještě dříve než sem mu řekl kde je lev očuchávající jeho vlastní moč, sem se zeptal odkud je. Ano německá turistická výprava, tak jsme jim celou situaci vzrušeně popsali, celá posádka měnila barvu obličejů v krvavě rudou, v rudější ještě než bývala sovětská vlajka. Bylo vidět jak se jim sevřela hrdla a s pokřikováním „šajze“ koukali na lva jak očuchává jejich moč a pak odchází kamsi do džungle. No snad se tahle partička naučí nevystupovat v parku z auta.

Další čtyři hodiny projíždíme po parku, letos je hodně vody, tak se často musíme brodit, některé brodění vodou Terka doprovází jen frkáním a hýkáním, před jinými brody rezolutně zavelí „tak tohle ne, tohle opravdu ne“ a přitom kouká na brodícího se Defendra který má vodu až u čelního skla. Chvilku diskutujeme zda jet či nejet, mezi tím projíždí další a další auta. Dobrá nechci rozvířit další dohad, proto se podřídím terčinému strachu a otáčíme to do kempu. Cestou do něho bohužel (bohužel pro Terku) musíme brodit několik říček, protože jiná cesta k němu nevede, voda byla sotva tak půl metru hluboká. Kemp v kterém jsme měli zarezervovanou noc se jmenoval třetí most, dle počtu mostů které musíte překonat než k němu dojedete. Tohle byl most druhý, nebo první.

V neoploceném kempu, plném sloních hoven, jsme vybrali pěkné místo a s trochou adrenalinu v krvi si užívali odpoledního čaje a pomalu začali připravovat vše k vaření večere. Tento kemp jsme dobře znali z celé řady cestopisu, kde se pravidelně objevovaly hyeny, paviani, sloni, buvoly, hroši, či jiní miláčkové.

Začali jsme na ohni připravovat nějaký luštěninovo zeleninový gulášek. Asi po hodině bublání a vaření se několik metrů od nás objevila skupinka slonů co kosila strom za stromem a pochutnávala si na lístečkách. Terka ve střehu míchala a strážila naší večeri, byla hladová a myslím i ochotná bránit naší večeri s heslem zub za zub oko za oko.

(Terka dohlízející na večeri a po očku pozorující slony uprostřed mezi vzrostlím a spadlým stromem v dáli)

Při tom pozorování se z druhé strany kempu ozívalo lámání stromů a další zvuky co jsou předzvěstí večerících slonů. Zmatkující turisté kolem začali balit věci do auta a nahánět všechny členy posádky do auta. Já vzal foťák a plýžil sem se ke stádečku požírající stromy kdesi u umývárny a opakoval si načtenou příručku že před slonem se má utíkat a kličkovat, před nosorožcem utíkat přímo, před buvolem utíkat a schovat za strom. Připlížil sem se ke stádu asi na deset metrů, viděl sem že mě vidí, ale byla to vzdálenost pro slony zřejmě přijatelná. Požírali a kosili stromy, největší „lahůdkou“ tohoto pozorování byl malý několika týdenní sloník, co ani pořádně neuměl chodit, pořád se opíral o matku, zakopápal, pokoušel se chobot používat taky jako ostatní k trhání trávy či listů a strkat si je do pusy, ale očividně mu to nešlo a musel si pomáhat vším možným, rukama nohama.

Cítil sem se bezpečněji než v autě, s kterým se nemohu tak rychle otočit, prchat a kličkovat. Terka stála asi šest metrů za mnou, natáčela vše a po očku koukala zda některý se slonu se ke mě, zabraného do focení neblíží. Obíhal sem umývárnu sem tam, plížil se od stromu ke stromu a cvakal a cvakal. Pak sem se asi přiblížil blíže než to bylo pro slonici přijatelné. A můj pohled z očí do očí jí moc nenadchnul.

Bez varování se proti mě postavila zamávala ušima a zatroubila. Nevím jestli se mé vlasy vztyčily leknutím nebo tou intenzitou troubení rovnající se troubení třem lokomotivám. Ještě že jsem měl hnědé

bezpečnostní spodní prádlo. Couvnul sem asi metr aby se uklidnila, neklidná však zůstala Terka a její pojd' zpátky neustalo dokud sem nešel zpátky. Tak jsme s pokorou sloníkům poděkovali za pozvání a trpělivost a vrátili jsme se k již připálené večeři a byli plni dojmů.

(ukázka toho jak dopadne stromek po deseti minutách sloního požírání)

Večer ještě kolem umývárny běhalo stádo paviánů, ale jinak nic. Noc byla klidná i přes několik nových obřích sloních koblich všude kolem nás nic neprobudilo a vše bylo nezničené. Trochu jsme se totiž obávali že by třeba dost senzitivní slon cítil zbytky soly které tu ještě většinou na spodku auta zanechali krávy a chtělo by se mu něcoolíznout a pro lepší lízání by si třeba Jahůdku otočil či pootočil, naštěstí zůstalo jen u našich vystrašených představ.

17.7. pátek

Ránonás vzbudil poskakující pavián na naší střeše. Vyskočil sem z auta a zahnal ho. Při snídani pak několik pavianů „přepadlo“ sousedící rodinku, hlava rodiny byla právě na toaletě a zustala u stanu pouze paní s dvěma dětma. Opice se vrhly na banány a na všechno jídlo připravené na stole k snídani. Paní se snažila opice zahnat nepřetržitým kvílením a pištěním, ty si z toho ovšem nic nedělali a začali chrupkat banány. Naštěstí se opicím nezachtělo našich krajíčků s arašídovým máslem. Na pomoc pištějící paní přiběhl postarší pán s prakem a začal po opicích pálit jak z kulometu, hned za ním přiběhl jeho tak osmnáctiletý syn a kryl ho zezadu, jak pravý africký western. Tlupa opic se pokusila „přepadnout“ i jiné rodinky ale jak se zdálo každá rodinka byla vybavená účinnou zbraní, tedy prakem, musí me si nějaký pořídit, protože pak se mohutný samec přihnál k nám, skočil na auto a začal tam se všema bednama lomcovat, nikde po jídle ani památka, přesto si myslel že asi něco vylomcuje, začal sem na něj názet kameny, rychlostí jako z praku, ale on si z toho nic nedělal, snad se mi i řečtal, řečtat se přestal když sem popadl cihlu co ohraničovala naše ohniště a švihnul jí po něm, ze střechy přeskáká na strom a pak pryč. Po ranním zpestření jsem se se svou vrtačkou pustil do přidělávání upádlého výfuku, za půl hodky bylo vše opraveno a mohli jsme vyrazit.

Dnešní den jsme se chtěli vydat na projížce lodí po Okavango a pak pomalu k večeru vystoupit z parku. Celý park Moremi, celá delta Okavanga je opravdu úplně jiná ze břehu a úplně jiná z vody. Kličkováním mezi rákosím,

jsme se oním rákosoým bludištěm dostali až na širokou vodní plochu a pak jen výřečný řidič loďky objížděl oblíbená místa všech možných zvířat a bylo jedinečné pozorovat zvěř jak opatrně přichází k vodě aby se napila nebo jen tak osvěžila. Za jedním takovým rákosím na nás vybafnul slon, asi se lekl motoru naší lodi a nás že jsme se před ním vyloupili z ničeho nic deset metrů od něj. Opět sloní troubění, mávání uší a navíc rozeběh přímo proti nám. Jediný náš průvodce byl klidný, my rozhodně ne. Slon se zastavil na břehu asi tři metry od nás, troubyl a mával ušima a byl tak blízko že sem cítil zvířený vzduch jeho mávajících uší. Na našich spodních prádlech přibyla další hnědá čárka, nezmohli jsme se na nic, jen jsme tam stáli, čučeli a něvěděli co. Náš průvodce z toho však měl asi švandu.

Říkal sem si že do vody za náma rozhodně nepůjde, ale začal sem o tom pochybovat když jsem viděl že je slon ještě teď do půl těla mokrý od cachtání ve vodě. Slon se chvilku rozčilovat, do vody nešel a pak si nás naštěstí přestal všímat.

Vyjížka byla opravdu neopakovatelným a jedinečným zážitkem , který si troufám říct že nikde jinde v Africe asi člověk nemůže zažít, už jsme pochopili proč je Delta Okavanga tak proslulá a známá část afriky.

Opradu italským tempem jsme se plížili k východu. Opět nám ladně před autem poskakovali antilopy

Dalším mimořádným zážitkem bylo pozorování leoparda, který se tak líně procházel v nevelké vzdálenosti kolem antilom a my se bohužel opět nedočkali žádných loveckých kousků.

Vyjeli jsme z parku a půl hodky před západem slunce, tedy něco před pátou, jsme již po třetí zakempovali na stejném místě mezi parkem Moremi a městem Maunem.

18.7. sobota

Ráno jsem po snídani ještě našťípál trochu dřeva, přivázal na střechu a vyrazili jsme do Maunu. Dnešní cíl byla návštěva největšího baobabu v Africe. Dokoupili jsme potřebné, dotankovali (v parku nám spotřeba stoupla skoro na patnáct litrů) a vyrazili. Při výjezdu z města jsme si, tedy Terka si všimla velkého poutače na restauraci že nabízejí internet zdarma. Otočil jsem to a hrrr na to.

Potom do restaurace přišel jeden německý páreček, vypadali jinak než vyjukaný dovolenkáři co do afriky přijedou na dva tři týdny, nějak jsme se dali do řeči. Jsou na cestě afrikou již skoro rok, objíždějí jí dokola ale začali nejprve na západní straně, vyměnili jsme si nejen kontakty ale i spousta informací a tipů. Za další hodku povídání do restaurace přišli další dva němečtí turisté, tentokrát náš milý páreček s kterým jsme strávili den ve Windhoeku (bílá toyota s otvírací střechou) proběhlo velké a radostné vítání. Pak povídání, výměna dalších informací šesti lidí byla opravdovým zhlukem informací.

(tenhle německej obytnej mercedes je taková česká vejtraska, prostě nákladák skoro čtyřicet let starý co drží jak skála a vyjede všechno, s obdivem jsme na netu zjistili že stejným autem po africe jezdí minimálně tři skupinky (všechny tedy vyrazili z německa), nejobdivovanější součástí tohoto krasavce byl maličkatý svěrák přidělaný na předním nárazníku)

Z kavárny jsme vyšli po šesti hodinách, takže se nášťeva nej baobaby nekonala. Místečko na spaní jsme našli v houští.

19.7. neděle

Takže dnešní den by jsme snad měli okouknout největší baobaby v Africe. Nezmiňoval se o nich ani průvodce, na mapě byla jen tečka a cestu k nim znala jen naše GPS. Tedy vložili jsme naše osudy do jejich rukou. Po několikahodinovém plahočení cestou co ani nebyla cesta, i když GPSka kličkovala a tvrdila že jede po cestě.

Baobaby byly nádherný, první byl opravdu velký, ale oproti „sedmy sestrám“ jak se jmenoval druhý gigantický baobab, to byl bonsaj. Tento macek měl obvod 36metrů, neodolali jsme a zameditovali si v přítomnosti tohoto přinejmenším tří tisíc let starého stromu.

(menší ze dvou baobabů, v obvodě mající sotva dvacet metrů)

Po obědě jsme se vydali na jih. Dle některých informací jiných cestovatelů a místních, solné pánve které jsme se chystali přejet jsou nesjízdné, ovšem nám by to ušetřilo přinejmenším 300 kilometrů, navíc solné pánve jsou naše oblíbené přírodní úkazy, Takže jsme vyrazili a byly připraveni to rysknout, asi sto kilometrový pás pokrývající pouze dokonale rovná, bílá a tvrdá placka, jsme přejeli labužnický.

Asi po hodině jízdy jsme narazili na jezírko na solné pánvy, Terka rozhodla že ho nepřejedeme, ale objedeme, jeli jsme podél něj asi pět kilometrů a pak našli poměrně krátký a mělký brod, který oproti původnímu tak sto metrovému brodu byl pro Terku přijatelný. Přejezdy přes veterinární plot nebyl zas takovou atrakcí jako na hlavní silnici. Ze sto metrů vzdáleného domku přišel mladík co nám otevřel dvojitou ránu zeptal se odkud a kam jedem, aby věděl co má zapsat, popřál nám pěknou cestu a jeli jsme. Žádné čištění bot na rohožích, žádné stříkání podvozku, žádná kontrola ledničky, žádná kontrola

auta, prostě nic. Asi po dvaceti kilometrech od kontroly jsme to zakempli v malém háječku uschlých a opadaných stromů. Rozdělali oheň uvařili povečeřeli.

20.7. pondělí

Ráno jsme se podél veterinárního plotu vydali stále po solné prašné cestě do Mopipi, krajina stále placka se semtam háječkem. A pak najednou konec vyprahlé rovné země, políčka a pole a Mopipi, Tam jsme se napojili na báječnou asfaltku a pomalu se posouvali k hlavnímu městu. Kolem silnice stále více a více farem, více a více zeleně. Vesničky kolem silnic byly převážně cihlové s plechovými střechami, lidi dobře a čistě oblečení, před většinou domu zaparkované auto, no zkrátka po chudých špinavých vesničkách kde ženy nosí vodu na hlavě a tlučou ručně mouku ani vidu ani slechu.

Projíždíme městečkem o kterém průvodce tvrdí že jde o spiritualní centrum Botswany, Podroně ho prozkoumáváme a až na pár mešit, kostelíčků a paní před špárem co prodává velké sušené červy nic spirituálního nenacházíme, možná spirálovité sloupy u domu.

Hitem této frekventované silnice jsou ohořelé vraky aut, snad každých deset kilometrů jeden ohořelý vrak na krajnici, jak nás upozornil průvodce, k požárům většinou dochází že se vznítí nějaký kus trávy zaklíněný v chladiči, proto je dobré tento prostor chránit sítkou, nyní je však zimní období, takže denní teploty kolem 25 stupňů a suché trávy tu tolik nepoletuje, no prostě nic si nepořizujeme i když mnohem víc myslíme na náš hasící přístroj.

Po 500km jsme se ukempli na čerpačce. Terka si ukracovala chvíli statistikou tankujících aut. Její statistika odhalila že každé druhé auto co tankovalo bylo dražší než milion korun českých. I to potvrzovalo teorii že jsme v daleko rozvinutější, sebevědomější a úspěšnější zemi než sousední JAR, nebo Namibie. Před usnutím nás přišel upozornit policista že parkujeme pátými dveřmi k lesu a že je to nebezpečné, že sem chodí zloději, ale že tu na stanici bude ještě s dvěma kolegama, tak nás budou mít v merku. Ale nejen proto jsme spali klidně.